

VERTROUWELIJK

DE OPRICHTING VAN EEN NIEUWE POLITIEKE PARTIJ DOOR DE BRUGGROEP.

S a m e n v a t t i n g

De oprichting van een nieuwe politieke partij door de Bruggroep heeft in een op zondag 12 juli 1959 gehouden landelijke conferentie haar beslag gekregen. De partij kreeg de naam "Socialistische Werkers Partij".

Er werd een uit zestien leden bestaand voorlopig partijbestuur gekozen. Dit bestuur zal een ontwerp-beginselprogram en statuten opstellen dat ter goedkeuring aan een nog in de loop van dit jaar te houden partijcongres zal worden voorgelegd.

De minderheid in de landelijke leiding van de Bruggroep, die zich tegen partijvorming had uitgesproken, heeft zich teruggetrokken. Een uitzondering hierop maakte het oud-CPN-Tweede Kamerlid Jan HOOGCARSPEL. Deze is, evenals o.a. de vroegere CPN-leden van de Tweede Kamer Henk GORTZAK, Gerben WAGENAAR en Mevr. LIPS-ODINOT, gekozen als lid van het voorlopige partijbestuur.

18 juli 1959

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

DE OPRICHTING VAN EEN NIEUWE POLITIEKE PARTIJ DOOR DE BRUGGROEP.

De lang verwachte oprichting van een nieuwe politieke partij door de groep dissidente communisten, die zich geschaard hebben rondom het veertiendaagse blad "De Brug" is op 12 juli 1959 een feit geworden. De partij kreeg de naam "Socialistische Werkers Partij".

Op genoemde datum kwamen uit alle delen van het land aanhangers van "De Brug" ten getale van iets minder dan honderd te Amsterdam in een "landelijke conferentie" bijeen. De bijeenkomst stond onder voorzitterschap van het bekende ex-CPN-Tweede Kamerlid Henk GORTZAK. Deze deelde o.m. mede, dat vier "kameraden" uit de landelijke leiding hadden gemeend zich te moeten terugtrekken, omdat h.i. aan de minderheid, die tegen het oprichten van een nieuwe partij was, niet voldoende gelegenheid was gegeven haar standpunt uiteen te zetten.

Bij het betreden van de conferentiezaal ontving elk der gedelegeerden een "ontwerp-resolutie", waarin o.m. het besluit tot het oprichten van de nieuwe partij werd vastgelegd. Van de naam van de partij werd in het ontwerp nog geen melding gemaakt.

Terstond na de opening legde de secretaris-penningmeester van de Bruggroep, Sjef PIETERS, via een financieel verslag, rekening en verantwoording af van zijn beleid over de periode tussen 30 april 1958 - ongeveer de datum van het ontstaan van de groep - en 1 mei 1959.

De oud-voorzitter van de CPN, Gerben WAGENAAR ging in zijn inleiding vooral in op de principes en het karakter van de nieuwe partij. Wij hebben, zo zei hij o.m., geen keus, wij moeten óf onze activiteiten staken óf een nieuwe partij oprichten. Wij hebben lange tijd beweerd, dat er geen plaats was voor een partij tussen de PvdA en de CPN, maar door de voortschrijdende verwording van de CPN is het tegendeel gebleken. Het doel mag niet zijn ons tegenover andere arbeidersbewegingen te stellen.

De partij moet steunen op de theorieën van Marx en ook op die van Lenin, evenwel aangepast aan de Nederlandse verhoudingen en omstandigheden. Wij moeten het socialisme vestigen in Nederland en er rekening mee houden, dat de situatie zich sinds Marx en Lenin op

VERTROUWELIJK

verscheidene punten gewijzigd heeft. In de onveranderlijkheid van dogma's en doctrines, ook al zijn die getekend door Marx, Engels of Lenin geloven wij niet. De partij zal evenwel niet reformistisch zijn.

Wij willen, aldus WAGENAAR, zelf onze weg bepalen. Onze opvatting van het proletarisch internationalisme houdt niet in dat wij in alles achter het buitenland aanlopen en klakkeloos aanvaarden wat anderen dicteren. Wij moeten ook "het Oosten" kunnen becritiseren. Zo mogen en moeten wij discussiëren over de wijze waarop de Joegoslaven het socialisme trachten te vestigen. Wij mogen hen niet bij voorbaat veroordelen.

Pogingen tot het voeren van besprekingen met andere dissidente groepen hebben tot dusver weinig resultaat gehad, maar eens zal toch de tijd komen, dat wij op internationaal niveau kunnen discussiëren.

Hoewel WAGENAAR aldus zelf zijn zienswijze over het karakter van de op te richten partij had kenbaar gemaakt, verzocht hij de bijeenkomst niet te benutten voor een diepgaande discussie over de in het beginselprogram te verwerken principes maar te besluiten tot het stichten van de nieuwe partij.

Na ampele discussie werd de resolutie door de conferentie aangevaard. De zinsnede van het ontwerp: "over te gaan tot het oprichten van een partij op basis van het wetenschappelijk socialisme" werd op voorstel van Jan HOOGCARSPERL gewijzigd in: "... over te gaan tot het oprichten van een partij op grondslag van het wetenschappelijk socialisme zoals dit door Marx en Engels is gefundeerd en door Lenin is ontwikkeld".

Voor de verkiezing van een "voorlopig" partijbestuur was door de landelijke leiding een lijst van dertien kandidaten opgesteld. Door de conferentie werden daaraan nog drie namen toegevoegd. Alle zestien werden bij meerderheid van stemmen gekozen.

Over de naam, waaronder de nieuwe partij zal optreden werd tenslotte uitvoerig van gedachten gewisseld. Vooral de vraag of daar in de aanduiding "socialistisch" dan wel "communistisch" moest worden opgenomen bracht vele tongen in beweging. Deze kwestie werd op-

VERTROUWELIJK

gelost door - schriftelijk - over een zestal voorgestelde namen te stemmen. De meerderheid van de conferentie besliste ten gunste van de door Gerben WAGENAAR voorgestelde titel "Socialistische Werkers Partij".

Het voorlopige partijbestuur zag zich in de resolutie - waarvan de tekst voorzover thans bekend als bijlage bij dit rapport is gevoegd - als "eerste taak" toegewezen: het ontwerpen van een beginselprogram en statuten; het voorbereiden van een nog in de loop van dit jaar te houden partijcongres en voorts het ondernemen van stappen die kunnen leiden tot samenwerking met andere vooruitstrevende groeperingen en het in kennis stellen van de buitenlandse communistische en socialistische partijen van de op de conferentie genomen besluiten.

Enkele opmerkingen.

De landelijke leiding van de Bruggroep koesterde de niet ongemotiveerde vrees dat de oprichting van een nieuwe partij tot splitsing in de eigen gelederen zou voeren. Waarschijnlijk onder inwerking van die vrees heeft zij getracht het nemen van een besluit hierover zo lang mogelijk te traineren. De door de aanhang op haar uitgeoefende druk was evenwel van dien aard, dat langer uitstel niet mogelijk was.

Inderdaad hebben de meeste leden van de minderheidsgroep geweigerd zich bij het besluit van de meerderheid neer te leggen. Wijbrecht WILLEMSE, Mien KLUTE, Truus van den MUIJZENBERG-van BOXTEI en Leen van den MUIJZENBERG hebben enige tijd voor de conferentie te kennen gegeven hun medewerking aan de oprichting van een nieuwe partij niet te kunnen verlenen.

Jan HOOGCARSPERL - oorspronkelijk een der felste tegenstanders van het vormen van een tweede communistische partij - heeft zich inmiddels bij het besluit van de meerderheid neergelegd. Op de conferentie was hij één der voornaamste woordvoerders. Hij is gekozen als lid van het voorlopig partijbestuur.

Hij houdt - blijkens zijn uitlatingen - veel meer vast aan de communistische dogma's en doctrines dan de meeste andere leden van het voorlopige partijbestuur. Dit kwam b.v. ook naar voren in

VERTROUWELIJK

de door hem voorgestelde wijziging van de ontwerp-resolutie, waarmee hij het communistische karakter van de nieuwe partij sterker tot uitdrukking wilde brengen.

Bij het debat over de naam van de partij toonde HOOGCARSPÉL zich er een eerste voorstander van om daarin de aanduiding "communistisch" te verwerken.

WAGENAAR gaf duidelijk te kennen veel minder dogmatisch te zijn ingesteld. Hij eist voor de nieuwe partij het recht op van "een eigen weg naar het socialisme" en is daarbij niet bereid de politieke lijn, uitgestippeld door de Communistische Partij van de Sowjet-Unie, zonder meer en slaafs na te volgen - zoals bij de CPN gebruikelijk is.

Een van de figuren, die in het conflict in de CPN een grote rol hebben gespeeld, n.l. de oud-partijbestuurder, thans nog secretaris van de oude EVC, Bertus BRANDSEN, ontbrak op het appél. Zijn afwezigheid houdt een bevestiging in van het sedert enige tijd in omloop zijnde gerucht dat hij zich niet meer met de politiek wil bemoeien. BRANDSEN heeft sinds geruime tijd geen deel meer aan de activiteiten van de Bruggroep.

De vroegere voorzitter van de EVC, tevens oud-lid van het CPN-partijbestuur, Frits REUTER, heeft zich reeds veel eerder uit de Bruggroep teruggetrokken.

18 juli 1959

VERTROUWELIJK

AFSCHRIFT RESOLUTIE.

De conferentie van afgevaardigden van de Bruggroepen uit het gehele land, bijeen op zondag 12 juli 1959 in gebouw "Marcanti" te Amsterdam,

van oordeel, dat de organisatorische eenheid van de arbeiders, die de strijd voor het socialisme willen voeren, van de allergrootste betekenis is, welke eenheid slechts bestaan kan als ook binnen het organisatorisch verband vrijheid van meningsuiting bestaat over de theoretische en praktische vraagstukken, die zich in de strijd van de werkende bevolking telkens weer opnieuw voordoen, zonder welke vrije meningsuiting de gevaren van verstarring en dogmatisch conservatisme, naar de praktijk leert, ontstaan; een verstarring die tot isolement en machteloosheid leidt;

Overwegende, dat de methoden, die, terecht op het 20ste congres van de CPSU werden veroordeeld, desondanks voortleven in de CPN, waardoor de vrije meningsuiting over de vraagstukken van de arbeidersbeweging in deze partij wordt verhinderd;

Stelt vast, dat het XIXde congres van de CPN en de leiding van deze partij, ondanks herhaalde pogingen daartoe van de kant van de Bruggroepen, geweigerd hebben tot een eerlijke en openlijke discussie te komen over de politieke en organisatorische geschillen en methoden in de rijen der communistische beweging, welke pogingen met roeyement werden beantwoord, hetgeen vele in de strijd beproefde kameraden voor de beweging verloren dreigde te doen gaan;

De deelnemers aan de conferentie zien zich genoodzaakt, in overeenstemming met de opvatting van hen, die hen als gedelegeerden naar deze bijeenkomst afgevaardigd hebben, over te gaan tot het oprichten van een partij op de grondslag van het wetenschappelijke socialisme, zoals dat door Marx en Engels is gefundeerd en door Lenin verder is ontwikkeld en deze partij de naam te geven Socialistische Werkers Partij.

De conferentie besluit een voorlopig partijbestuur te kiezen, dat als eerste taak zal hebben:

- a. Een ontwerp-beginselprogram en ontwerp-statuten en reglementen op te stellen en ter discussie aan de leden van de partij voor te leggen.
- b. Een partijcongres voor te bereiden, dat nog in de loop van dit jaar gehouden zal worden en waarop het beginselprogram benevens

VERTROUWELIJK

statuten en reglementen zullen worden vastgesteld en een definitief partijbestuur zal worden verkozen.

- c. De mogelijkheden te onderzoeken en eventuele stappen te ondernemen, die kunnen leiden tot samenwerking met andere socialistische en vooruitstrevende groeperingen om op deze wijze de eenheid van optreden in de arbeidersbeweging in ons land te bevorderen.
- d. De communistische en socialistische partijen in het buitenland in kennis te stellen van de door deze conferentie genomen besluiten.

De conferentie roept alle met haar sympathiserenden op lid te worden van de Socialistische Werkers Partij, intensief aan het partijleven deel te nemen en er aan mede werken, dat de Socialistische Werkers Partij zich zal ontwikkelen tot een belangrijke factor in de strijd van het Nederlandse Volk voor Vrede en Socialisme.

Amsterdam, 12 juli 1959

VERTROUWELIJK

Bijlage IIVERTROUWELIJK

Voorlopig partijbestuur van de Socialistische Werkers Partij,
gekozen bij de oprichting van de partij op 12 juli 1959.

<u>Naam:</u>	<u>Woonplaats:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Bijzonderheden:</u>
Joop FLAMELING	Hilversum	7- 8-1904	oud districtsbe- stuurder CPN.
Henk GORTZAK	Amsterdam	25- 4-1908	oud lid Partijbe- stuur van de CPN; ex-lid 2e Kamer.
Bertus v.d. HEUL	Amsterdam	7- 9-1907	functionaris Burea Rechtsbijstand oude EVC.
Jan HOOGCARSPPEL	Rotterdam	6- 4-1888	ex-lid 2e Kamer.
Alex JAGTENBERG	Amsterdam	3- 8-1921	voorheen tekenaar bij "De Waarheid".
Jan de JONG	Groningen	22- 3-1914	oud districtsbe- stuurder CPN.
M. LIPS-ODINOT	Hilversum	4- 5-1908	oud lid Partijbe- stuur van de CPN; ex-lid 2e Kamer.
Sjef PIETERS	Amsterdam	29- 6-1900	lid verbondsbestuur oude EVC.
Reint RUTGERS	Amsterdam	21-12-1930	oud lid CPN.
Evert SIP	Amsterdam	27- 9-1897	lid hoofdbestuur Chevofa/(oude) EVC.
Jan v.d. SMEEDE	Den Haag	5-10-1926	oud districtsbe- stuurder CPN.
Adri VERREIJT	Tilburg	8- 1-1910	oud inspecteur CPN voor 3 zuidelijke districten.
Gerben WAGENAAR	Amsterdam	27- 9-1912	oud voorzitter CPN; ex-lid 2e Kamer.
Kerst de WEERD	Deventer	10- 1-1915	plaatselijk bestuur der oude EVC.

Bovendien werden nog gekozen H. FRANSEN en een zekere SAUER
uit Haarlem. Hun identiteit kon nog niet worden vastgesteld.
H. FRANSEN is zeer waarschijnlijk de schuilnaam van een vooraan-
staand oud-CPN-er, die te Amsterdam woonachtig is.

VERTROUWELIJK